

سروش

سر ۶ ۱ ۳۰ ۳ ۱

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم ديني ، علمي ، ادبي ، سياسي هفته لاق مجموعة اسلاميه در
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدير مسئول : ع . اشرف اديب

جلد ۱-۸

۲۴ مایس ۱۳۲۸

پنجشنبه

۲۰ جاذی الاخر ۱۳۳۰

عدد ۱۴-۱۹۶

کائنات افندمن : « اوت ، عرفه وقفه سنی کوندوز ، یاخود کیجه لین اجرا ایتدکن صو کرا کلوب ده نمازه ایریشن و زمله برابر وقفه ده بولنان کیسه نك حجی تمام صاییلر ... » بویوردیلر .

صو کرا مزدلفه دن قالدیلر . منایه کیدیلوردی . رسول اکرم افندمن بودفعه دوه سنه فضل بن عباسی آلمش ؛ اسامه ایسه قریش آراسنده کیدیوردی . فضل یوله دوه دن اینه رك اول حضرت ایچونیدی دانه اوافق طاش طویلا دی . بنی محترم افندمن طاشلری مبارک آووجنه آله رق توزلر نی سیلدی ؛ اصحابنه : « — ایشته بویله لر یله رمی جرات ایدرسکنز . فقط صاقتکنز ، زهار دینده غلو و طاشقینلق کوسترمه یکنز ؛ زیرا ام سالفه دیندرنده طاشقینلق کوسترمه لری یوزندن دوچار هلاک اولدیلر ... دیوردی . اول حضرتک بوتون یول بونجه تلبیه ده دوام بویوردقلری کورلیوردی .

بوصره لرده حشمیلردن کوزل برقادین حضور نبوی به کله رك : — « یارسول الله ، پدرم زیاده سیله اختیار اولدیغندن شد رحله تحملی یوقدر . آنکچون حجی ایفا ایدمه یور ؛ بوخصوصه نه بویوردیلر ؟ دیمش ابدی . فقط دوه اوزرنده حضرت پیغمبرک یاننده اولان فضل ابن عباس ایله قادین آراسنده نظرلر تعاطی ایدیلکده اولدینی کوریلدی . علیه الصلاة والسلام افندمن مبارک اللریله کنج فضلك یوزینی دیکر طرفه چویردکن صو کرا قادینه : پدرک ایچون حج قیلمقلنگ لازم کلیر ... بویوردیلر . بونی متعاقب دیکر برقادین ده راحله اوزرنده طوره میه جق برحاله اختیار اولان والده سنک هجندن سؤال ایتمه سنه قارش اول حضرت ده : — والده کک بریسنه بورجی اولورسه تأدیه ایدرسک دکلکی ؟ دیمشی وقادیندن اوت ، جوابی آلمشی اوزرینه : — « اوحالده والده کک الله قارش اولان بورجی ده ادا ایتمکلک اقتضا ایدر ... » دیمشلردی .

حلیم ثابت

فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

شرقک آغوش پر عصمتنه بروشیاب کمال اولمش نیجه زنکین دماغلر ، نوار ذکار واردرکه اخلاق قدر ناشناسلقلری یوزندن اسملری اونودلمش ، اثرلری کوشه نسیانه آلمش ، مساعیلرندن ، علم وقفه اولان خدمات برکزیده لرندن خبردار اولق شویله طورسون عالم اسلامده بوکی اعظمک کلوب کچدکلرینه بیله احتمال ویرینه میه جک درجه لرده غفلت کوسترلشدر .

مع التأسف بوسحابة غفلت الآن پیشگاه تدقیقمزده برستره کشفه حالنده پایداردر .

سؤاللر ایراد ایتدیلر . اول حضرت ده « حج ، عرفه وقفه سنندن عبارتدر ؛ یوم نحرک فجری طلوع ایتمه دن وقفه ایدمه بیلنس لر حجه ایریشمش صاییلرلر » بویوردیلر .

ینه بووقفه انسا-نده حجاج کرامدن بر ذات حیوانندن دوشه رك وفات ایلدی . امر نبوی به توقفا صو وسدر ایله غسل ایلدی ؛ فقط یوزی ، باشی ایچون خوش قوقولر استعمال ایتمکسزین اوزرنده بولنان احراملره صاریله رق دفن ایلدی .

غروب شمسی متعاقب مغرب طرفنده کی صاریلق غائب اولونجه عرفاتدن مزدلفه به کیدیه جکدی . علیه الصلاة والسلام افندمن بیدیک دوه سنه حضرت اسامه پی ده آلمش ، دیزکینی بالذات کنیدیسی طوته رق یواش یواش ایلروله یور ، اصحابه ده سکینت توصیه بویورو- یورلردی . آز چوق آچیلدقن صو کره دیزکینی بر مقدار بوشالتمش اورتیه بریوریش ایله کیتمه ک باشلامشلردی . غلبه کک اولمیان آچیققلرده دیزکینی ده زیاده بوشالدر ، فقط یوقوشلرده ناقه پی کندی اختیارینه بر اقیلرلردی . انشای راهده اینه رك صو دوکدکن صو کرا خفیفجه آبدست آلدیلر . بونی کورن حضرت اسامه نك : « یارسول الله ، نمازی ... ؟ » دیمشی اوزرینه اول حضرت ده : نماز قیلنه جق یر ایلروده در ... بویوردیلر . علیه الصلاة والسلام افندمن یول اوزرنده هب تلبیه ایدیورلردی .

مزدلفه موقعنه ایریشنجه نماز ایچون آبدست آلدیلر . امر نبوی ایله اذان او قوندی ؛ قامت کتیرلدی . بعده اول حضرت ده قافله ایریشمه دن آقشام نمازینی ادا ایلدیلر . بوصرمده قافله ده کلدی .

رسول اکرم افندمن بو آراده باشقه بر نماز قیلمدن آنلرک اقشام قیلملرینی بکلدیلر . بعده برلکده اوله رق اذانسز یالکیز قامت ایله یانسو نمازی ده قیاندی . کیجه پی بوراده کچیره جکلردی . ضعفانک قافله حرکت ایتمه دن ، اورتالق غلبه کک اولمه دن کیجه اوستی منایه کیتمه لرینه مساعده ایدیلش ، فقط کونش طلوع ایتدکجه رمی جهره ایدمه میه جکلردی . فخر کائنات افندمن بو کیجه پی صباحه قدر او یقو ایله کچیردیلر . یوم نحرک فجری طلوع ایدنجه همان ایرکندن صباح نمازینی قیلدیلر . بعده را کب اوله رق « مشعر حرام » کلدیلر . بوراسی موقف ایدی . قبله به توجه ایدمه رك اورتالق آیدینلانجه ، کونشک طلوعنه آز بر وقت قائنجه به قدر ذکر وتهلیل ، تکبیر وتضرع ایله مشغول ، حضرت الله قارش بوتون دقت وصمیمیتلریله دعا ونیازده بولندیلر .. یرلی یرنده وقفه ده طور دیلر . ذاتا رسول اکرم افندمن بوتون مزدلفه نك موقف اولدیغنی خبر ویرمشلردی . بو ائنده اصحابدن عروه بن مضر الطائی نامنده بر ذات حضور نبوی به کله رك : « یارسول الله ، طی طرفلرندن کلیورم ؛ حجه ایریشه- بیلیمک ایچون کندم ، راحلهم زیاده سیله یوریلدق . مع مافیه اقتضا ایدن یرلرک هپسنده توقف ایدمه رك وقفه لری اجرا ایلدم . شو حالده بوسنه حجه ایریشمش صاییلریم ؟ » دیدی . بونک اوزرینه فخر

غریبه یتیشان و علوم فنونه آز چوق بر خدمتی سبق ایدن ذوات نامنه یریر رکز اولنان آبدلر ، نشر اولنان کتابلر نظر اعتباره آنورسه لاقیدیمک درجه می بلکه تقدیر اولنه بیلور .

بو کونکی ، افلاس علمی و اجتماعیمزک اسبابی تحری اولنورکن تعمیق نظر ایدیلیرسه ، عروق حیاتی می عاقل برافش اولان لاقیدینک بوخصه صدهده پک مهم بر مؤثر اولدیغنه حکم ایتیمک قابل اوله من . ارباب کمالک مزایای عالیسه سنی تقدیر و لایق اولدقلری درجهده تجلیل ایده بیلیمک ایچون کالات علمیه دن آز چوق نصیبه دار اولمق ایجاب ایدر . بر عرب ادینک دیدیکی کبی جیاه عام و معرفت - ماده فنا یاب اولسلر بیله - حقیقتده بر حیات جاودانی به مظهر درلر . فقط بو حیات ابدی نی تجلی ایتدیر . چک اولنلرک اخلافیدر . شرق سنه لر دنبری غلیظ بر کابوس جهالت وذات آلتده اوبوشه اوبوشه او درجه بیوش ، او قدر عاقل بر حاله کلمشدر که بو کونکی شرقلیلرک بر وقتلر عصر لرجه جهان حزمات عرفان و مدنیت نشر ایتش اولان اعظمک انسانی اولدقلرینه بحق اشتباه اولنه بیلور . مسکن اودرجه نی بولمشدر که بر شرقلینک قدرت ارادی و فکریه به مالک اولوب اولدیغنده بیله انسانک تردد ایده چکی کلیر . اسلامک ایقاد ایتدکلری مشعله عرفان اخلاف ایچون بر مصباح رهنا اولورسه شاهراه ترقیده یکیدن یکی به پک چوق شیلر ده کشف اولنه بیلور .

بر متفنن و بارکشف هیچ بر زمان کنه دیسندن اول کچن علمانک آنارندن استغنا کوستره من .

انسال اولیه دن علم وفنه خدمت ایدن اعظمک کتابلرندن ، مساعیلرندن استفاده سایه سنده در که کوندن کونه بر چوق شیلر کشف اولونیور ، اقلیم فنک مناطق مجهوله سنه قدر ایصال فکر ایدیلرک بر چوق حقیقتلرک ایضاحنه موفقیت حاصل اولیور . بر کشف ویا بر اختراع - نه قدر اهمیتسز اولورسه اولسون - بیکلرجه ذواتک محصله ذ کالری اثری اولدیغنده شبهه ایتمایلدیر . کاشف ویا مخترعک موفقیتی ، اود کالرک آنارینی ترکیب و تألیف ایده رک محصله نی تعیین ایتمکدن باشقه بر شی دکلدیر .

مسلمانلر بر قاج عصر دنبری درین بر غفلت اوقوسنه طالهرق اسلافک مساعی علمیه و فیه لرینی تدقیق و توسیعندن استغنا کوسترملری نتیجه سنده در که بو کونکی کرداب سفالته سقوط ایتشلردر . معارف شرقیه نک حقیقی وارثلری بز اولدیغمز حالدیه بو حقه مالک اولمق لیاقتی کوستره مدیکمزدن متبحرین اسلافک ثمره مساعیلرینی غریبلره قابدیردق و بونک نتیجه مؤسسه سی اولهرق جهان اسلام باشند باشه بر فیفای جهل و سفالت حالی آلدی .

بز بودرین اویقوده ایکن آوروپالیرل شرقک اک ایزبه کوشه لرینه قدر نفرذ ایده رک بولدقلری قیمتدار کتابلری بیغین بیغین مملکتلرینه نقل و مندرجاتلرندن بحق استفاده ایده رک امین و متین خطوه لرله شهرام ترقیده ایلرله دیلر . بو کون بزى واله و حیران بر اقان آثار

مدنیه نک تمیل طاشلری ایشه بو صورته آتیش اولدی . عالم اسلامده پک چوق داهیلر یتیشمش اولدینی حالده - محدود بر قاج ذات مستش اولمق اوزه - اشتهار ایدن ذوات پک آزدر . حالبوکه اومعروف سیالر درجه سنده دهای فلسفی واقدار علمی به مالک پک چوق اعظم کلوب کچمشدر .

بونلرک بر چوغی تألیف آناردن زیاده نشر علومه حصر وجود ایتش اولدقلرندن صیت فضیلتلری - آره یرده کچن دور فترت سبیلله - اخلافه قدر انتقال ایده مه مشدر .

اون برنجی عصر میلادیده بر حیات اولان ابوالحسن سعید بن هیثم الله بن الحسین اخلافک قدر شناسلنی ، ده طوغریسی علم و عرفانه رغبتسزلکی یوزندن لایق اولدینی درجه اشتهاره نائل اوله میان بونادر ذ کالردندر .

مشارالیه عراقک اک مشهور اطبا سندن ایدی . مدت حیاتنک قسم کلایسنی تتبعات فلسفیه به حصر ایلشیدی . زماننک اک بویوک متفکرلرندن معدوددر . کتب فلسفیه مطالعه سندن اوقدر ذوقیاب اولورمش که بعضاً ساعتلرجه بلا آرام تتبعاته طالار . کیجه لر ی تابصباح تفکرات عمیقه ایچنده پویان اولورمش .

اون برنجی عصر میلادینک نصف اخیرنده حکمران اولان ایکی خلیفه ، مقتدی بامرالله ایله مستظهر بالله مشارالیه قارشى فوق العاده بر حرمت پرورده ایدرلرمش .

بوایکی حکمدارک دوره سلطنتلرینه عائد اولان شعله علمی سعیدک نشر ایتدیکی حزمات معارف سایه سنده رونق تامنی اکتساب ایلشدر . سعید ، بیمارستان عضدی نک اک مشهور اطبا سندن ایدی . بوراده عملی و نظری تدریسات طیه ده بولتمش و درسخانه عرفاننده پک چوق اعظم پرورشیا کمال اولمشدر .

مؤلفات طیه سندن (المغنی فی الطب) عنوانلی مشهور اثر ، پارس کتبخانه سنده موجود و (۱۰۰۷) و (۱۰۷۵) نومرولرده مقید و محفوظدر .

المغنی فی الطب ، طب تطبیقی به عائد بر جدول اجمال کییدر . ده طوغریسی المغنی ، ترتیب ادویه و بنیه انسانی دن باحث بر نوع طب لغتیدر . بوقیمتدار کتابک بر نسخه سی ده بودله ین (Bodléienne) کتبخانه سنده موجوددر .

المغنی درت قسمه آیرلشدر : برنجی قسمده علی العموم خسته - لقلردن ، ایکنجی قسمده اسباب امراضدن و اوچنجی ده خسته لقلری تشخیصه مدار اولان اعراض و علائم متنوعه دن ، دردنچی قسمده ایسه امراض مختلفه نک طرز تداو یسندن بحث اولمشدر . مؤلف بو اثرینی خلیفه مقتدی بامرالله نامنه اتحاق ایلش اولدینی مقدمه سندن اکلاشیلور .

سعیپک (تلخیص النظامی) نامنده قیمتدار بر اثری ده واردر .

ابن ابی اصیبعه طرفدن مشارالیهک مؤلفاتنه دائر ویریلان معلوته نظرا دو قوز قدر تألیف کزینی اولدینی تعین ایدیورسهده کشف الظنون صاحبی ابن اصیبعهک جدولنه علام و اسباب امراضدن باحث بر کتاب دها علاوه ایتکده در .

سعید نشر آئاردن زیاده تدریساتله مشغول اولمشدر . درسخانه فیاضنده یتیشان ذوات میاننده یک چوق اعظم اسملرینه تصادف اولنیور . هبة اللهک دست تربیتده انکشاف ایدن بویوک دماغلردن ابن جزله ، امین الدوله ، ابوالبرکات کبی مشاهیری تعداد ایده بیلیرز .

سعید ، هجرتک ۴۳۶ نجی سنه سنده مهد آرای عالم ناسوت اولمش و ۴۹۵ تاریخنده جهان فانیه ابدیاً وداع ایلمشدر .
آثار مشهوره سی روجه آتیدر :

۱ - المغنی فی الطب

۲ - التلخیص النظامی

۳ - مقالة فی صفات ترکیب الادویه

۴ - مقالة فی ذکر الحدود والفروق

۵ - جواب عن مسائل طیبة

۶ - کتاب خلق الانسان

۷ - الاقناع

۸ - کتاب فی البرقان

۹ - مقالة فی تحدید مبادئ الاقاویل المملفوظ بها وتعدیدها

سعید ، ساعات حیاتی تعلیم و تدریسه حصر ایتمش اولدیغندن فضیلت علمیه سیله مناسب آثار نشر و تألیفنه وقت بوله ماممشدر .

مشارالیهک قدرت علمیه سی مؤلفات موجوده سندن استدلال اولمق ایسته نیلورسه دو چار خطا اولماق ممکن اوله من . چونکه بو بیوک داهینک قدرت علمیه سنی بحق تقدیر ایتدیره جک بیوک برکتابی یوقدر . تلیذلرینک یازدقلى آثاره نظر آدرکه سعیدک پایه بلد عرفانه قارشى حیرتله مزوج ستایشلر ایدیورز .

اساساً سعیدی اخلافه طانتدیران اثرلردن زیاده یتشدردیکی معروف سیالردر .

مدالی اعدادیسی مدیری

شمس الدین

اجتماع عیسی

فهمینیزم مسئله سی

— ۲ —

بزرده نایوره فصل نوره دی؟

بزدن بر جمعیت علمیه ک وجودینی فرض ایدیکز ! قورقیکز !
وبالی - امنای امت قبول ایتزسه - بنم بویمه اولسون . مثلاً :

بو غیور ، بو حامی شریعت ، بو ناشر انوار دیانت جمعیت موطن مغصوبه اسلامیه دن قافقاسیا ، قریم ، جزایر ... کشورلردن برینه کیدوب اطفال مسلمین نامنه صرف بر مکتب کشادینه تشبث ایدیور . عجباً موفق اولا بیلیرلرمی ؟ موفقیتیم ایدیکز ؟ ایشته بو قورقونج فرض و تحلیک وبالنه قاتلانهمام . چونکه موقوفیت ، طرد و اخراج محقق . اولا اوراده بر هیئت معظمه رهبانیه وار . بو هیئت او یوماز . اوله قهوه لرده مصطبه نشین عطالت اولاراق ائتمکله ، او یوقلامقله ، بی سود لقلیات ایله امنای امت ، نکهبان دیانت کچیمز . بویه بر جمعیت علمیه ک کلدیکنی هر کسدن اول او خبر آلیز . بر کین و پر غضب کلیساره قوشار . مدهش چانلره صاریلاراق مملکتی صاغر ایدر . اهالی یه میتینغلر با پدیریر . حکومت پروتستور یاغدیریر . آرتق جمعیت علمیه اولسونده اوراده بر دقیقه توقف ایده بیلسین ! بدبخت اسلامیت ! ایشته شوراجقده بور نمزک دینده دها دونکی بولغارستان بوتون معنای جکرسوزیله زواللی بیچاره مسلمان کویلرنده مکتبلریمزی بی محابا سد ایدرک یرلرینه بولغار مکتبلری آچپور . قرآن کریم ، علم حال بیهل اوقوتیمور . قارا یازی مسلمان چوجقلمی عادتاً جبراً وقهر آنصرانته ، ارتداده سور و کلیور . صوکراده ما کیدونیاده ، ممالک عثمانیه ده کمال فعالیتله چالیشمقده ، سرعت برقیه ایله ترقی ایتکده اولان او محتشم بولغار مکتبلری ، او معظم بولغار دارالفنونلری ایچین « تورکیا مکتبلریمزی سد ایدیور ؛ بولغار عنصرینی تورکلشدیرمکه چالیشیور ؟ ! » دی یه شیطانلرک بیهل خاطر و خیالنه کلیه جک افترالرله یاغارالر ، قیامتله قوپارییور .

یوزنجی عصر انسانیتک وحشی انکیز یسینو اوقانلی چهره سنی ساخته بر نقاب مدنیت آلتنده کیزلیهرک دیلسز ، کوزسز ، سلاحسز ، حامیسز اسلامیه بوتون غیظ عقورانه سیله صالدر مقده ، پارالامقده دوام ایدوب کیدیور .

او کندی نقطه نظر نجه یک بیوک ، اک مقدس بر وظیفه ایفا ایدیور . دیورکه : « بر مات بر عائله در . وطنی ده اونک - اشتراک قبول ایتز ! - خانه سیدر . اونک ایچنده - ولو وهما - حیانتک تهلکده قالدیغی کورمک ایسته من . حیاتی تهدید ایدن بابانجی بر عنصردن تک بر فردک بیهل بولونمنسه رضا و موافقتی اتجار ، جنت عد ایدر . بناء علیه عائله سی خلقی ایچنده کی مضر عنصرلری شو اوچ تدبیردن بریهل مطلقا یوق ایدر : دینی تبدیل صورتیله روحنی بلع . اولامازسه طرد ، بوده اولامدینی حالد مزاره کومر ! ایشته اونک نقطه نظری ! ایشته اونک بر حرفی بیهل تبدیل و تغییر ایتمه مک حضور صلیبه دیز چو کدرک ایتدیکی یمنی ! عهد و میثاقی ! یمن ایدرم ، که اگر اسلامیت الله دینی ، حق یولی اولماسه یدی دها قرون وسطاده طوفان داغالری کبی اوزرینه ییغیلوب کلن پاپا اردولرینه ، صلیب یانار داغلرینه بر قلیچ ارسلانله ، بر صلاح الدین ایوبی ایله ممکن دکل مقاومت ایدرمز ، محو اولور بیتدی .